

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р **Нели Стоянова Иванова** – професор, СУ „Св. Кл. Охридски“

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност **професор** в Медицински университет – гр. Плевен,

по област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език)

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 24 от 21.03. 2025 г., за нуждите на катедра Социални и фармацевтични дейности на Медицински колеж към Медицински университет – гр. Плевен, като кандидат участва **Теодора Димитрова Вълва** от Медицински университет – гр. Плевен.

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № 1218 от 30.04. 2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен, съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **професор** в Медицински университет – гр. Плевен, по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език), обявен в Държавен вестник, бр. 24 от 21.03. 2025 г., за нуждите на катедра Социални и фармацевтични дейности на Медицински колеж към Медицински университет – гр. Плевен,

За участие в обявения конкурс за **професор** е подала документи като единствен кандидат доц. д-р **Теодора Димитрова Вълва** от Медицински университет – гр. Плевен.

Представеният от кандидата комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му, и включва следните документи: Заявление; CV; Дипломи, свидетелства и приложения към тях (за бакалавър, за магистър, за доктор, доцент, доктор на науките, свидетелство за професионална квалификация учител по английски език в начален етап; свидетелство за базови и специфични компютърни умения за начални учители); Удостоверение за трудов стаж; Медицинско свидетелство; Свидетелство за съдимост; Документи за учебно-преподавателска работа; Служебна бележка за научна и проектна дейност; Протокол от факултетен съвет; Авторска справка за съответствие и изпълнение на минималните национални изисквания; Списък на научните трудове и публикации в пълен текст; Справка за цитирания на публикации на кандидата; Справка за резултатите от търсенето на публикациите на кандидата в бази данни; Списък на участия в проекти; Авторска справка за приносите след заемане на научната длъжност **доцент**; Авторска справка за участия в научни форуми в чужбина и в България; Списък на публикувани университетски учебници и ръководства; Справка за учебна преподавателска натовареност за периода 2021/22 – 2024/25 академични години; Авторска справка за учебно-преподавателска дейност за периода 2016-2025 г.; Служебни бележки и граждански договори за участие в научноизследователски проекти; Научни публикации; Резюмета на отпечатаните в пълен текст научни трудове на български и английски език, и др.

Кандидатът за **професор** Теодора Вълва е предложила за **рецензиране общо 33 научни труда**, а именно: 1 монография, 1 публикувана книга на основата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **доктор**, публикувано университетско учебно пособие и студия, 10 пълнотекстови публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus/ Web

of Science), 17 статии и доклади, публикувани в нереферирани научни списания и сборници с научно рецензиране, от които 6 са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, 11 - в научни издания с научно рецензиране от проведени научни форуми, включени в референтния списък на НАЦИД. 1 студия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране.

Участията на Т. Вълва в научни форуми са 48, от които 2 са в чужбина, 12 са с международно участие и 34 са в национални научни конференции. Личното ѝ участие включва: при публикациите – оригинална научна идея, организиране и/или изпълнение на проучванията, обработка на данните, писане, редактиране и презентирание на докладите на научни форуми; при научните форуми – участие в организационните и научните комитети на научни сесии на Медицински колеж към МУ-Плевен (7 участия), в Годишна международна научна конференция на факултет „Авиационен“, Национален военен университет „Васил Левски“ (2 участия) и като рецензент на научни сборници от конференции (5 сборника).

Приемат се за рецензиране и се отчитат при крайната оценка **33 научни труда**, които са извън предоставените за целите на предходни процедури - за заемане на научната длъжност *доцент* и за защита на дисертация за придобиване на научната степен *доктор на науките*.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Теодора Димитрова Вълва е завършила специалност Начална училищна педагогика във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ през 1990 г. Образователната и научна степен *доктор* придобива през 1999 г. след докторантура в СУ „Св. Кл. Охридски“. Работи като главен асистент (2001 г.) в ДИУУ, Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В периода 2002 г. – юни 2010 г. работи в Педагогически колеж към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ като хоноруван преподавател. От 09.06.2010 г. е *доцент* във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Специализиран научен съвет по педагогика при ВАК към МС. Зам.-директор е на Педагогическия колеж – Плевен, мандат 2013 – 2016 г. От 1.12.2016 г. досега е *доцент* в Медицински университет – Плевен, където преподава български език на чуждестранни студенти по медицина, ОКС „Магистър“, Педагогика и Социална педагогика, специалност Социални дейности, ОКС Професионален бакалавър. През 2019 г. завършва специалност Трансгранична българистика, СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет по славянски филологии и получава професионална квалификация *Магистър* по българска филология. През 2024 г. придобива научната степен *доктор на науките*, СУ „Св. Кл. Охридски“. От 2024 г. е ръководител катедра Социални и фармацевтични дейности, Медицински колеж към МУ - Плевен.

Доц. дн Теодора Вълва е участник в един национален образователен проект по ФНИ и три международни проекта, на които е координатор от българска страна. Председател е на Съюза на учените в България – клон Плевен; координатор на Регионалния академичен център към Българската академия на науките; вицепрезидент на Алианса на университетите от Централна Източна Европа; член на редакционните колегии на списанията: *International Journal of Language and Linguistics* и „Детска градина“; участник е в редакционни колегии на седем научни сборника. Има общо 41 години трудов стаж, от който преподавателски - 14 години.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Учебно-преподавателската и научноизследователската дейност на Т. Вълва е богата и разнообразна.

От приложената към документите по процедурата авторска справка за учебно-преподавателската дейност и от удостоверението, издадено от МУ - Плевен, е видно, че кандидатът за *професор* има над необходимата аудиторна и извънаудиторна заетост. За периода 2021/22 – 2024/25 академични години Т. Вълва е осъществила учебна натовареност

общо 2433.8 часа. Т. Вълва е ангажирана с: 1. Преподаване на чуждестранни студенти от специалност Медицина, ОКС „Магистър“ – упражнения по следните учебни дисциплини: Български език I: Обучение на чуждестранни студенти по дисциплината Български език – само за АЕО; Български език II: Обучение на чуждестранни студенти по дисциплината Български език – само за АЕО; Български език III: Обучение на чуждестранни студенти по дисциплината Български език – само за АЕО; Български език I: Обучение на чуждестранни студенти по дисциплината Български език – само за БЕО; 2. Преподаване на студенти от специалност Социални дейности (ОКС „Професионален бакалавър“) – лекции и упражнения, по следните учебни дисциплини: Педагогика; Социална педагогика. Т. Вълва е подготвила и актуализирала учебните програми по преподаваните от нея дисциплини. Разработила е методически материали за лекции (дигитални учебни ресурси и презентации за лекционните курсове) и за упражнения по дисциплините, по които преподава. В преподавателската си дейност тя използва съвременни методи на преподаване и най-новите постижения на комуникационните и информационните технологии. Оказва методическа помощ на студенти за съвместно участие в научни форуми с доклади или постери. Организира и оказва логистична помощ на студенти от специалност Социални дейности, ОКС „Професионален бакалавър“ за участие в Обучение на ресурсни учители по програма „Еразъм+“ и дейност eTwinning. Организира и оказва логистична помощ на студенти от специалност Социални дейности в здравеопазването, ОКС „Бакалавър“ за участие в Националната конференция „Европейско гражданство – празнуване на това, което ни обединява“, 27-28.03.2025 г., Велико Търново. Организира и работа със студенти от специалностите Медицина, Фармация, Социални дейности, Помощник-фармацевт, Рентгенов лаборант, Медицинска козметика, Медицински лаборант по международни проекти. Организира и работа със студенти от специалностите Медицина (българоезична и англоезична програми), Фармация, Социални дейности, Помощник-фармацевт, Рентгенов лаборант, Медицинска козметика, Медицински лаборант, Социални дейности в здравеопазването - във връзка с национални инициативи, и пр. Организира и работа със студенти във връзка с проведените над 70 теоретични и практически обучения и инициативи за периода 2021-2025 г в качеството си на *координатор* на Регионалния академичен център към БАН. **Научен ръководител е на двама докторанти**, от които единият е отчислен с право на защита и публичната му защита на дисертацията предстои. От приложените документи – договори и сертификати е видно, че Т. Вълва участва успешно в редица престижни национални и международни **научноизследователски проекти**. Участва активно във всички инициативи на МУ - Плевен. Богатата на различни по своята същност изяви преподавателска и научноизследователска дейност на кандидата е свидетелство за високото ниво на неговата учебно-преподавателска, педагогическа и методическа подготовка.

Научната и научно-приложната дейност на кандидата за *професор* Т. Вълва са тясно свързани с преподавателската и учебната ѝ дейност. Свидетелство за това са **научните ѝ публикации**.

По процедурата за научна длъжност *професор* са предложени за рецензиране: 1 монография, 1 публикувана книга на основата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен доктор, публикувано университетско учебно пособие и студия, 10 пълнотекстови публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus/ Web of Science), 17 статии и доклади, публикувани в нереферирани научни списания и сборници с научно рецензиране, от които 6 са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, 11 - в научни издания с научно рецензиране от проведени научни форуми, включени в референтния списък на НАЦИД. 1 студия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране.

От предложените от Т. Вълва публикации за целите на конкурса за *професор* може да бъдат открити следните заглавия на трудове, които са с научни, научно-приложни и научно-методически приноси:

- *Хабилитационен труд под формата на монография Вълва, Т. (2025).*

Чуждоезиковото обучение в образованието по медицина. Смисъл и значение в комуникацията. Плевен: Издателски комплекс на МУ - Плевен, – 220 с., ISBN 978-954-756-361-2. (ВЗ).

Монографията е посветена на актуален проблем, свързан с преподаването и усвояването на българския език като втори (чужд) в системата на образованието във висшите медицински училища в България. Авторът на изследването разглежда взаимодействието между лекар и пациент в контекста: на комуникацията в здравеопазването от гледна точка на нейното информационно и социокултурно значение, на формирането на умения да се слушат и интерпретират разказите на пациентите като неразделна част от терапевтичния процес и на хармонизацията на обучението по втори (чужд) език спрямо различните равнища на възприемане на художествен текст. Аргументирана е необходимостта от изучаването на националния език, като се посочват предимствата и ползите от овладяването му. На основата на изясняването на предизвикателствата, с които бъдещите медици се срещат в клиничната комуникация с български пациенти, се извеждат като значими професионални компетентности знанието на националния език, овладяването на неговите социални конвенции и културни аспекти. Проблемът за формирането на теоретични и на практически комуникативни умения, както и за създаването на задълбочени познания у студентите за културата на българоезичната среда, е разгледан с акцент върху връзката между изучаването на специализиран език и подходящата му употреба в социокултурни ситуации в здравеопазването. Подчертана е важноста на формирането и усъвършенстването на умения за изразяване на ценностно отношение с осъзната хуманитарна насоченост чрез общуване с художествени текстове при изучаване на български език като втори (чужд) от студенти по медицина. Аналитично са разгледани различни прояви на комуникацията в клиничния диалог - като ключов инструмент за изграждане на смисъл и значение и като изходно начало при създаването на социокултурни интеракции във взаимоотношенията лекар-пациент. Използван е комуникативно-културологичният подход, в чиято основа е разбирането, че художествената литература не само предоставя идеи и знания, но и стимулира развитието на професионална комуникативна компетентност у бъдещите медици за общуване в здравна среда. Монографията се отличава с оптимално структуриране на съдържанието, обособено във въведение, изследователска перспектива, 3 глави, заключение, библиография. В *първа глава* в съответствие с целта на изследването са обосновани обектът и предметът. На основата на задълбочена и коректна интерпретация на теоретични постановки от широк кръг различни източници и на автори на публикации са разгледани категориите „смисъл“ и „значение“ в комуникацията. Представен е концептуален *анализ* в духа на Никлас Луман. Анализирана е медицинската комуникация като част от по-широк социален механизъм, чрез който се формира и реализира полисубектното взаимодействие в здравна среда. Чрез прилагане на комуникативно-културологичния подход към обучението по български език като втори (чужд) се изследват някои негови функционални и съдържателни черти; предлагат се решения, свързани с процедурите на преподаване на литература и медицина, чрез които се формират умения у студентите да осмислят значимостта на артефакти на културата и да използват това свое познание при лекуване на болести. Във *втора глава* е изяснена задълбочено спецификата на чуждоезиковото обучение за студенти по медицина. Представени са характеристиките на инструментите (техниките) за генериране на смисъл и за създаване на значение. На основата на изясняване на спецификата на културните модели, традициите и националните

характеристики са изследвани различията в начина на възприемане на здравето и болестта, както и в подходите към лечението. Направените от автора обобщения и изводи аргументирано и убедително налагат преосмисляне на съдържателните и медицинските аспекти на обучението по български език като втори за медицински цели. В *трета глава* е представен и аргументиран оригинален образователен модел, който хуманизира комуникацията в медицинската практика в българоезична среда. Моделът е оригинален авторски конструкт и е практически приложим. Педагогическият модел е аргументиран с наративен подход на усвояване на езика чрез въвеждане на художествени текстове, експлициращи социокултурни стереотипи и отношения. Открити са трите рецепционни равнища на модела, неговите концептивни ядра. В резултат от проведеното изследване е създаден корпус от аргументирано подбрани подходящи художествени текстове, приложим в подготовката на студентите за клинична комуникация. На основата на проведеното изследване са изведени научни и приложни резултати, и са представени и интерпретирани някои проблемни области при формирането на дискурсна компетентност у бъдещите лекари. Чрез изясняването и аргументирането на организационния, функционалния и цикличния характер на конструираната за целите на обучението по български език за студенти по медицина модулна учебна система са изведени основни лингводидактологични акценти. С помощта на методически анализ са аргументирани подходите, чрез които се изграждат професионални умения у медика за хуманно и етико-деонтологично общуване с пациента. Съдържащите се в монографията идеи и обосноваването в нея закономерности предоставят възможност за приложението им както за целите на обучението, така и за работата на лекари и други медицински специалисти, на преподаватели по език и на други, които в практиката си се сблъскват с аналогични проблеми. *Обосновани са нови методически идеи в дадена научна област и свързаните с нея проблеми. В това се изразява приносният характер на рецензираната монография.*

- Публикувана книга на основата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките“ Вълва, Т. (2019). **Познавателни възможности на конструирането при интегрирането му в обучението.** Второ издание. Издателство и печат: izdavam.com. ISBN 978-619-162-681-6. (Г5.).

В монографията се изследва конструирането като педагогически подход, който е от значение за развитие на познавателните способности на учениците. Поставен е акцент върху формирането на комуникативноречеви умения в среда на конструктивна дейност. Създаден е модел на обучение, използващ конструктивната дейност като екстралингвистична среда за речево развитие. Моделът е представен чрез концептуални ядра, с помощта на които се развиват определени компетентности: активно учене и когнитивна ангажираност. Моделът се отличава с оригиналност и практическа приложимост. *Обоснована е авторска хипотеза. Предложени и аргументирани са нови методически идеи в дадена научна област и свързаните с нея проблеми. В това се изразява приносният характер на изследването.*

- Публикувано университетско учебно пособие. Вълва, Т. (2025). **Литературни текстове в чуждоезиковото обучение по медицина. Учебно пособие по български език за практически упражнения с чуждестранни студенти по медицина.** Издателство и печат: izdavam.com. ISBN 978-619-280-052-9. (E21.1)

Учебното пособие е с конкретна практическа насоченост и е създадено с цел да подпомогне преподавателите при планирането, организацията и провеждането на упражненията по български език с чуждестранни студенти, които изучават медицина и се стремят да усъвършенстват комуникативните си умения в контекста на бъдещата професионална практика. С помощта на пособието се обогатяват и усъвършенстват езиковите,

комуникативните и межкултурните компетентности на чуждестранните студенти чрез интегриране на литературни текстове в обучението по български език. Чрез подбрани художествени текстове от класическата и съвременната българска литература – разкази, откъси от романи и поезия – се формират умения за четене с разбиране, устна и писмена интерпретация, и за дискусии по важни теми от медицинската практика. Всеки текст е съпътстван от практически езикови упражнения, насочени към разширяване на лексиката и формиране на комуникативна компетентност в медицински контекст. Поставен е акцент върху наративната медицина – подход, който насърчава бъдещите лекари да се вслушват в личните истории на пациентите, да развиват емпатия и да изграждат хуманни отношения в клиничната среда. У студентите се формират дискурсна компетентност, интерпретативно мислене и комуникативна чувствителност. Съдържанието на пособието е съобразено със специфичните езикови и комуникативни потребности на бъдещите лекари и е предназначено за използване в университетски курсове по български език като втори (чужд). Поставя се акцент върху формирането на комуникативна компетентност в медицинска среда. Съдържанието на пособието е структурирано в две части: *Първата част* включва методически разработки на упражнения по български език за медицински цели, в които са интегрирани художествени текстове, обединени в три обучителни модула: изграждане и развиване на комуникативни компетентности за емпатично общуване с пациента; изграждане и развиване на комуникативни компетентности за етико-деонтологично общуване с пациента; формиране и усъвършенстване на комуникативни компетентности за професионално общуване с пациента. Всяка методическа единица съдържа тема, ясно формулирани цели, литературоведски анализ на художествения текст, конкретни препоръки за организацията на учебния процес и възможни подходи за реализиране както на цялостната урочна структура, така и на отделни нейни компоненти. *Втората част* съдържа корпус от художествени текстове, който е приложим в подготовката на студентите за клинична комуникация и е насочен към хуманизиране на медицинската вербална практика в българоезична среда. Учебното пособие може да се използва както в часове по български език като втори (чужд), така и в езикови курсове, включени в обучението по други специалности. То предоставя възможност за интегрирано изучаване на езика и за навлизане в същността на лекарската професия през призмата на литературата. В това се изразява приносният характер на пособието. *Предложени и аргументирани са нови методически идеи в дадена научна област и свързаните с нея проблеми.*

- *Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Г6)*

- **Вълова. Т. (2022). Хуманистични аспекти на чуждоезиковото педагогическо взаимодействие във висшето медицинско училище по време на пандемия. Pedagogika-Pedagogy/ Педагогика, София: Азбуки, бр. 94, №4, 2022, стр. 485-500. ISSN: 0861-3982 (print), Web of Science, Q4, Ref. 2916 (Г6.1)**

В статията е интерпретиран актуален педагогически проблем за изграждането на хуманни взаимоотношения у чуждестранните студенти за целите на обучението по български език за медицински цели в условията на COVID-19 и социално дистанциране. Поставен е акцент върху различни проблеми и аспекти на академичното общуване с чуждестранните студенти медици по време на пандемията. Предложени са конкретни методически идеи и учебни задачи, използвани в дистанционната среда на обучение с цел формиране на хуманни алгоритми в професионалното поведение на бъдещите медицински специалисти от други страни и на умения за етична комуникация в здравеопазването. *Предложени и аргументирани са нови методически идеи в дадена научна област и свързаните с нея проблеми.*

- **Въллова, Т. (2021). Отклонения в усвояването на ударението от студенти медици от славянски страни и подходи за тяхното преодоляване.** Чуждоезиково обучение// Foreign Language Teaching, 2021, том: 48, кн. 5, стр. 451-464. ISSN (print): 0205-1834, ISSN (online): 1314-8508, Web of Science, Ref. 249 (Г6.2)

Авторът на статията интерпретира резултатите от проведено изследване чрез анкетно проучване и наблюдение на недостатъците и нарушенията при поставяне на ударението при четенето на глас от чуждестранни студенти, носители на други славянски езици от МУ - Плевен. Обоснована е необходимостта в обучението да се включат точни и ясни правила на акцентуване, като се предлагат допълнителни лексико-граматични и фонологични упражнения за тази цел. *Предложени и аргументирани са нови методически идеи в дадена научна област и свързаните с нея проблеми.*

- **Въллова, Т. (2020). Светът на възрастните през погледа на едно подрастващо дете – един абсурден, несъвършен, подлежащ на промяна свят.** Български език и литература, 2020, кн. 4, стр. 357- 366; ISSN: 0323-9519, Web of Science, Ref. 596 (Г6.3)

В статията се съдържа езиков и стилистичен анализ на откъс от романа на Елица Георгиева „Космонавтите само минават“, използван в обучението по български език като втори за медицински цели. Изборът на произведението от автора на статията е продиктуван от факта, че то е не само с национално, но и с общочовешко значение. *Статията е с приносно значение в контекста на подбора на литературни произведения за целите на обучението по български език като втори за чуждестранни студенти по медицина.*

- **Въллова, Т. (2019). Изграждане на социолингвистична компетентност в контекста на смесеното обучение за медицински цели.** Чуждоезиково обучение// Foreign Language Teaching, 2019, кн. 3, стр. 263-274; ISSN: 0205-1834, Web of Science, Ref. 249 (Г6.4)

В статията са интерпретирани резултатите от проведено от автора изследване мнението на чуждестранни студенти медици за свойствата „честотност“ и „логичност“ на сравненията, като е установен коефициент на корелация между техните стойности преди и след използването на корпус от художествени текстове в писмен и електронен формат. Фокусът е върху формирането на умение у студентите да употребяват уместно наблюдаваната езикова фигура в медицинския дискурс. *В това се изразява приносният характер на споделените резултати от проведеното изследване.*

Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (Г7)

- **Въллова Т. (2024). Обучението по български език като втори на студенти по медицина – исторически и съвременни ракурси.** Сборник доклади от Национална научна конференция с международно участие „80 години Съюз на учените в България – в служба на обществото“, 04-06 октомври 2024, МДУ „Фредерик Жолио-Кюри“, к.к. „Св. св. Константин и Елена“: доклади/под ред. на проф. дбн Д. Петкова/ 2024; стр. 225-229; ISBN: 978-954-397-050-6

В статията се интерпретират проблемите, свързани с усвояването на българския език като втори (чужд) и се проследяват в исторически аспект и в съвременен план процесите на зараждането, развитието и утвърждаването му като задължителна дисциплина в обучението на студенти от медицински специалности, носители на други езици и култури. *В това се изразява приносният характер на съдържанието на статията.*

- **Въллова Т. Художествените текстове в комуникативната организация на обучението по български език за студенти по медицина.** Юбилейна научна конференция с международно участие „50 години медицинско образование и наука в

Плевен“, 1-3 ноември 2024, Плевен: доклади/под ред. на проф. д-р Д. Димитров/ 2024; стр. 813-819; ISBN 978-954-756-346-9.

В доклада се подчертава ролята на художествените текстове, чрез работата върху които бъдещите медици формират умения за общуване с пациентите като представители на различни лингвокултурни, етнически и религиозни общности. Изяснени и обосновани са връзките между възприемането на различни по жанр художествени образци и интерпретацията и създаването на медицински текстове. Определени са възможностите на образователния модел, обединяващ учебно съдържание и педагогически подходи от медицина и литература, да развива комуникативни умения за общуване в българоезична клинична среда. *Предложени и аргументирани са нови методически идеи в дадена научна област и свързаните с нея проблеми.*

- **Вълва Т. Диалогът между медицината и литературата в контекста на медицинската хуманитаристика.** Юбилейна научна конференция с международно участие „50 години медицинско образование и наука в Плевен“, 1-3 ноември 2024, Плевен: доклади/под ред. на проф. д-р Д. Димитров/ 2024; стр. 820-825; ISBN 978-954-756-346-9.

В доклада медицинската хуманитаристика е интерпретирана като интердисциплинарна наука, включваща учебно съдържание от различни хуманитарни дисциплини – изкуство, философия, история и литература, в обучението по медицина с цел формиране на професионални умения за по-добро разбиране и взаимодействие между лекар и пациент. Интердисциплинарната методология е представена пълноценно в практико-приложен аспект при интегрирането ѝ в клиничната практика с цел изграждане на доверени и хуманно-етични отношения лекар-пациент. *В това се изразява приносният практико-приложен характер на съдържанието на доклада.*

В рецензията е поставен **акцент върху част от научните публикации, които са лична авторска концепция на Т. Вълва.** Не е отделено внимание на научните публикации – статии и доклади, които са в съавторство.

Приемам научните, научно-приложените и научнометодическите приноси, изведени от Т. Вълва и намерили място в публикациите ѝ.

Предложените в публикациите **методически идеи са оригинален авторски конструкт**, създаден и обоснован от кандидата на основата на проведени изследвания, който е апробиран и в практиката.

От предложените по процедурата документи е видно, че кандидатът за *професор* има необходимия брой **цитирания**. Според приложената справка по прегледани бази данни Scopus, Web of Science и Google Scholar са издирени 13 цитирания в чуждестранни източници и 2 – в български източници. Цитиранията на трудовете на кандидата са в монографии и колективни трудове с научно рецензиране (18); цитирания в статии или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране (4), от български автори. Забелязаните цитирания са в публикации на автори, които са извън екипите, в които кандидатът е участвал. Цитираните публикации на кандидата за *професор* не са използвани за целите на други предходни процедури.

От приложената към документите по процедурата справка за индивидуалните наукометрични показатели и тяхното съответствие с минималните национални изисквания се вижда, че **са спазени количествените показатели на критериите за заемане на академичната длъжност професор**, като по някои от показателите броят точки значително надвишава изискванията (Например, сумата от групата показатели Г от 4 до 10 е 407,5 при изисквания за 200 точки. Сумата от групата показатели Д от 11 до 13 е 200 при изисквания за 100 точки. Сумата от групата показатели Е от 15 до края е 135 при изисквания за 100 точки.).

Оценка на личния принос на кандидата

Научноизследователската и научноприложната дейност на кандидата се отличават със задълбоченост и коректност на проведените изследвания, с многообразие на изследователските му интереси, с непрекъснато развитие, доразвиване и надграждане на идеите му. Свидетелство са за научни постижения и са с приносен характер за развитието на научната област, в която той работи. Чрез научните си публикации Т. Вълва допринася за създаване на нови и обогатяване на съществуващите вече методическите идеи за обучението по български език на чуждестранни студенти. Представените в публикациите авторски модели са обосновани, апробирани в практиката и резултатите от приложението им са задълбочено анализирани. В това се изразяват *научните, научно-приложните и научнометодическите приноси на публикациите на кандидата за професор.*

4. Критични забележки, въпроси и препоръки

Към кандидата за *професор* Теодора Вълва имам конкретен въпрос: Как възнамерява да надгради постигнатото до този момент в научната област и в професионалното направление, в което работи?

5. Лични впечатления

Публикациите на Т. Вълва са свидетелство за задълбоченост и последователност на научноизследователската и учебно-преподавателската ѝ работа, за коректно и добросъвестно отношение към проучваните от нея проблеми, за широките ѝ интереси, за креативността ѝ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от Теодора Димитрова Вълва, **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ - Плевен.

Кандидатът в конкурса е представил **достатъчен** брой научни трудове, неизползвани за целите на предходни процедури за заемане на научна длъжност или за придобиване на научна степен. В трудовете на кандидата има оригинални научни, научно-приложни и научнометодически приноси, които са получили и международно признание, като част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени и от международни академични издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на кандидата по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език) **е несъмнена.**

Постигнатите от Теодора Димитрова Вълва резултати в учебната и научно-изследователската дейност **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Правилника на МУ-Плевен за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и научнометодически приноси, и като се отчитат задълбочеността, професионализъмът и етиката в преподавателската и научноизследователската работа на кандидата, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до МУ-Плевен за избор на **Теодора Димитрова Вълва** на академичната длъжност *професор* в МУ-Плевен по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език).

09.06. 2025 г.

Рецензент: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
(Проф. дпн Нели Иванова)

OPINION

by **Habil Neli Stoyanova Ivanova – professor, Sofia University "St. Kliment Ohridski"**
of the materials submitted for participation in the competition for the academic position of **Professor**
at the Medical University – Pleven,
in the field of higher education: 1. Pedagogical Sciences, Professional Direction 1.3. Pedagogy of
Teaching... (Methodology of Teaching Bulgarian Language)

In the competition for the academic position of Professor, announced in the State newspaper, issue 24/ 21.03.2025, for the needs of the Department of Social and Pharmaceutical Care at the Medical College of the Medical University – Pleven, the candidate is Teodora Dimitrova Valova from the Medical University – Pleven.

1. General Overview of the Submitted Materials

Subject:

By Order No. 1218/30.04.2025, of the Rector of the Medical University – Pleven, I have been appointed as a member of the scientific jury in the competition for the academic position of **Professor** at the Medical University – Pleven, in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences, professional direction 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methodology of Teaching Bulgarian Language) announced in State newspaper, issue 24/ 21.03.2025 for the needs of the Department of Social and Pharmaceutical Care at the Medical College of the Medical University – Pleven.

For participation in the announced competition for the position of **professor**, the only candidate, Assoc. Prof. DSc **Teodora Dimitrova Valova** from the Medical University – Pleven, has submitted documents.

The set of materials provided by the candidate in both paper and electronic form complies with the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and its implementing regulations. It includes the following documents: Application; CV; Diplomas, certificates, and their appendices (for Bachelor's, Master's, PhD, Associate Professor, Doctor of Sciences, a certificate of professional qualification as an English language teacher in primary education; a certificate of basic and specialized computer skills for primary teachers); Certificate of work experience; Medical certificate; Conviction Status Certificate; Documents related to academic teaching activities; Official note regarding scientific and project activities; Faculty council protocol; Author's reference for compliance and fulfilment of minimum national requirements; Full-text list of scientific works and publications; Citation reference for the candidate's publications; Report on search results of the candidate's publications in databases; List of project participations; Author's reference for contributions after obtaining the Associate Professor position; Author's reference for participation in scientific forums abroad and in Bulgaria; List of published university textbooks and manuals; Reference for academic teaching workload for the 2021/22 – 2024/25 academic years; Author's reference for academic teaching activities from 2016 to 2025; Official notes and civil contracts for participation in research projects; Scientific publications; Summaries of full-text published scientific works in Bulgarian and English, and more.

The candidate for the position of **professor**, Teodora Valova, has submitted a total of **33 scientific works for review**, including: 1 monograph, 1 published book based on a defended dissertation for the award of a Doctoral degree, a published university textbook and study, 10 full-text publications in scientific journals indexed in internationally renowned scientific databases (Web of Science), 17 articles and reports published in non-refereed scientific journals and peer-reviewed conference proceedings, of which 6 are in non-refereed peer-reviewed journals, 11 in peer-reviewed

publications from scientific forums included in the reference list of NACID, and 1 study published in a non-refereed peer-reviewed journal.

Teodora Valova has participated in 48 scientific forums, of which 2 were abroad, 12 had international participation, and 34 were national scientific conferences. Her personal contributions include: in publications – original scientific ideas, organization and/or execution of research, data processing, writing, editing, and presenting reports at scientific forums; in scientific forums – participation in organizational and scientific committees of academic sessions at the Medical College of the Medical University – Pleven (7 participations), the Annual International Scientific Conference of the Faculty of Aviation, the National Military University „Vasil Levski“ (2 participations), and serving as a reviewer for scientific proceedings from conferences (5 collections).

A total of **33 scientific works are accepted** for review and counted in the final assessment. These works are separate from those submitted in previous procedures – such as *obtaining the Associate Professor* title and defending a dissertation for the *Doctor of Sciences* degree.

2. Brief Biographical Data of the Candidate

Teodora Dimitrova Valova graduated with a degree in Primary School Pedagogy from Veliko Tarnovo University "St. St. Cyril and Methodius" in 1990. She earned her PhD in 1999 after completing her doctoral studies at Sofia University "St. Kliment Ohridski". She worked as a senior assistant (2001) at the Institute for Continuing Education at Sofia University "St. Kliment Ohridski." Between 2002 and June 2010, she was a part-time lecturer at the Pedagogical College of Veliko Tarnovo University "St. St. Cyril and Methodius“.

Since June 9, 2010, she has been an *Associate Professor* at Veliko Tarnovo University, within the Specialized Academic Council on Pedagogy at the Higher Attestation Commission under the Council of Ministers. She was Deputy Director of the Pedagogical College – Pleven during her 2013–2016 term. Since December 1, 2016, she has been an *Associate Professor* at the Medical University – Pleven, where she teaches Bulgarian language to international medical students (Master's degree), Pedagogy and Social Pedagogy (Social Activities specialization, Professional Bachelor's degree).

In 2019, she completed a specialization in Cross-border Bulgarian Studies at Sofia University "St. Kliment Ohridski," Faculty of Slavic Philology, obtaining a professional qualification as a *Magister* of Bulgarian Philology. In 2024, she earned the academic degree *Doctor of Sciences* at Sofia University. Since 2024, she has been the Head of the Department of Social and Pharmaceutical Care at the Medical College of the Medical University – Pleven.

Associate Professor Dr. Teodora Valova has participated in a national educational project under the National Science Fund and three international projects, where she serves as the Bulgarian coordinator. She is the President of the Union of Scientists in Bulgaria – Pleven Branch, the coordinator of the Regional Academic Center at the Bulgarian Academy of Sciences, Vice President of the Alliance of Universities of Central Eastern Europe, and a member of the editorial boards of International Journal of Language and Linguistics and Kindergarten journal. She also contributes to the editorial boards of seven scientific collections. She has a total of 41 years of professional experience, 14 of which are in teaching.

3. General Description of the Candidate's Activities

The teaching and research activities of T. Valova are extensive and diverse. Based on the author's report attached to the procedure documents and the certificate issued by the Medical University - Pleven, it is evident that the candidate for *professor exceeds the required in-class and extracurricular workload*. For the academic years 2021/22 – 2024/25, T. Valova has completed a total of 2433.8 hours of teaching workload.

T. Valova is engaged in: 1) Teaching foreign students in the Medicine program (Master's degree), conducting exercises in the following subjects: Bulgarian Language I: Teaching foreign stu-

dents in Bulgarian – only for AEO; Bulgarian Language II: Teaching foreign students in Bulgarian – only for AEO; Bulgarian Language III: Teaching foreign students in Bulgarian – only for AEO; Bulgarian Language I: Teaching foreign students in Bulgarian – only for BEO. 2) Teaching students in the Social Activities program (Professional Bachelor's degree) through lectures and exercises in the following subjects: Pedagogy; Social Pedagogy.

T. Valova has developed and updated the curricula for the disciplines she teaches. She has created methodological materials for lectures, including digital educational resources and presentations for lecture courses, as well as materials for practical exercises in the subjects she instructs. In her teaching practice, she employs modern pedagogical methods and the latest advancements in communication and information technologies.

She provides methodological support to students for participation in scientific forums through research papers or poster presentations. Additionally, she organizes and facilitates logistical assistance for students in the Social Activities program (Professional Bachelor's degree) to participate in the Erasmus+ Resource Teacher Training and eTwinning activities.

Furthermore, she coordinates and provides logistical support for students in the Healthcare Social Activities program (Bachelor's degree) to participate in the National Conference "European Citizenship – Celebrating What Unites Us" (March 27-28, 2025, Veliko Tarnovo). She also oversees student involvement from various disciplines – Medicine, Pharmacy, Social Activities, Pharmacy Assistant, Radiology Technician, Medical Cosmetics, and Medical Laboratory Technician—in international projects.

T. Valova engages students from Bulgarian- and English-language Medicine programs, Pharmacy, Social Activities, Pharmacy Assistance, Radiology Technology, Medical Cosmetics, Medical Laboratory Science, and Healthcare Social Activities in national initiatives and related academic endeavours.

In her capacity as the *Coordinator* of the Regional Academic Center at the Bulgarian Academy of Sciences (BAS), she has facilitated over 70 theoretical and practical training sessions and initiatives during the period 2021-2025.

She is the **academic advisor of two PhD students**, one of whom has been granted the right to defend and is scheduled for a public dissertation defense. The attached documents – contracts and certificates – demonstrate her active participation in **numerous prestigious national and international research projects**. She is actively engaged in all academic initiatives at the Medical University - Pleven. The candidate's diverse teaching and research activities reflect the high level of her academic, pedagogical, and methodological competence.

The research and applied scientific work of the candidate for the academic position of professor, T. Valova, are closely intertwined with her teaching and educational practice. This is clearly demonstrated by her **scholarly publications**.

For the academic appointment of *professor*, the following materials have been submitted for review: one monograph, one published book based on a defended dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor," a published university textbook and scholarly study, ten full-text publications in scientific journals indexed in globally recognized databases such as Scopus and Web of Science, seventeen articles and conference papers published in non-refereed scientific journals and peer-reviewed collections, six of which appear in non-refereed peer-reviewed journals and eleven in peer-reviewed scientific proceedings from academic forums included in the reference list of NACID. Additionally, one scholarly study has been published in a non-refereed peer-reviewed journal.

Among the works submitted by T. Valova for the professorship application, the following titles stand out as having significant contributions in the realms of scientific research, applied sciences, and methodological advancements:

- *Habilitation thesis in the form of a monograph* Valova, T. (2025). **Foreign Language Teaching for Medical Professionals. Sense and Meaning in Communication.** Pleven: Publishing Complex of MU-Pleven., – 220 pp., ISBN 978-954-756-361-2. (B3).

The monograph is dedicated to a contemporary issue related to the teaching and acquisition of Bulgarian as a second (foreign) language within the educational system of higher medical schools in Bulgaria. The author examines doctor-patient interaction in the context of healthcare communication from the perspective of its informational and sociocultural significance, the development of skills for listening to and interpreting patients' narratives as an integral part of the therapeutic process, and the alignment of second (foreign) language instruction with various levels of comprehension of literary texts.

The study substantiates the necessity of learning the national language, highlighting the advantages and benefits of its acquisition. Based on the challenges that future medical professionals face in clinical communication with Bulgarian-speaking patients, the knowledge of the national language, along with the mastery of its social conventions and cultural aspects, is identified as a significant professional competence.

The issue of developing both theoretical and practical communicative skills, as well as fostering in students an in-depth understanding of the culture of the Bulgarian-speaking environment, is addressed with a focus on the connection between the study of specialized language and its appropriate use in sociocultural healthcare settings. The importance of cultivating and enhancing the ability to express value-based attitudes with a conscious humanistic orientation through engagement with literary texts in the process of learning Bulgarian as a second (foreign) language is emphasized.

Various manifestations of communication in clinical dialogue are analytically examined – as a key instrument for meaning-making and significance construction, and as a foundational element in establishing sociocultural interactions within doctor-patient relationships. A communicative-cultural approach is employed, based on the understanding that literature not only provides ideas and knowledge but also stimulates the development of professional communicative competence in future physicians for communication in a healthcare environment.

The monograph is distinguished by an optimal structure, comprising an introduction, research perspective, three chapters, conclusion, and bibliography.

Chapter One substantiates the object and subject of the research in line with its aim. Drawing on a thorough and accurate interpretation of theoretical concepts from a wide range of sources and authors, the categories of “meaning” and “significance” in communication are examined. A conceptual analysis is presented in the spirit of Niklas Luhmann. Medical communication is analyzed as part of a broader social mechanism through which multi-subjective interaction is formed and realized in the healthcare setting. Applying the communicative-cultural approach to Bulgarian language instruction as a second (foreign) language, the chapter explores certain functional and content-related features and proposes solutions related to teaching procedures in both literature and medicine. These aim to foster in students the ability to comprehend the importance of cultural artefacts and apply such knowledge in the healing process.

Chapter Two delves into the specifics of foreign language education for medical students. It outlines the characteristics of tools and techniques for generating meaning and constructing significance. Based on an exploration of cultural models, traditions, and national characteristics, it examines differences in perceptions of health and illness, as well as treatment approaches. The author's generalizations and conclusions convincingly call for a reconsideration of the content and medical dimensions of teaching Bulgarian as a second language for medical purposes.

Chapter Three presents and substantiates an original educational **model** that humanizes communication in medical practice within the Bulgarian-speaking environment. This is an original authorial construct with practical applicability. The pedagogical model is supported by a narra-

tive-based approach to language acquisition through the introduction of literary texts that explicate sociocultural stereotypes and relations. The three levels of reception within the model and its conceptual cores are outlined. As a result of the research, a corpus of carefully selected literary texts applicable to preparing students for clinical communication has been developed.

Based on the conducted study, both scientific and applied results are presented, including the identification and interpretation of problematic areas in the formation of discourse competence in future physicians. Through the clarification and substantiation of the organizational, functional, and cyclical character of the modular educational system designed for teaching Bulgarian to medical students, key linguodidactic emphases are highlighted. A methodological analysis supports the proposed approaches for developing professional skills in humane and ethically grounded communication with patients.

The ideas and principles articulated in the monograph offer applicability both for educational purposes and for the work of doctors and other medical professionals, as well as language instructors and others encountering similar challenges in their practice. *The study introduces new methodological ideas in a specific academic domain and addresses related problems – constituting the original contribution of the reviewed monograph.*

- Published book based on a successfully defended dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" or the scientific degree "Doctor of Sciences": Valova, T. (2019). Cognitive Potential of Constructivism When Integrated into the Educational Process. Second edition. Publishing and Printing House: izdavam.com. ISBN 978-619-162-681-6. (G5.)

The monograph explores constructivism as a pedagogical approach significant for the development of students' cognitive abilities. Emphasis is placed on the formation of communicative and speech skills within a constructivist learning environment. A teaching model is developed that employs constructive activity as an extralinguistic context for speech development. The model is presented through conceptual cores, which serve to cultivate specific competencies such as active learning and cognitive engagement. The model is characterized by originality and practical applicability. *An original hypothesis is substantiated by the author. New methodological ideas are proposed and justified within a specific scientific field, along with the related issues it encompasses. This constitutes the contributory nature of the research.*

- Published university textbook: Valova, T. (2025). Literary Texts in Foreign Language Training for Medical Purposes: A Bulgarian Language Textbook for Practical Exercises for Foreign Medical Students. Publishing and Printing House: izdavam.com. ISBN 978-619-280-052-9. (E21.1)

The textbook has a clear practical orientation and is designed to support instructors in planning, organizing, and conducting Bulgarian language exercises with international students studying medicine who aim to improve their communicative skills in the context of their future professional practice. The resource enriches and enhances the linguistic, communicative, and intercultural competences of foreign students by integrating literary texts into Bulgarian language instruction. Through carefully selected works from classical and contemporary Bulgarian literature – short stories, excerpts from novels, and poetry – students develop skills in reading comprehension, oral and written interpretation, and engaging in discussions on key themes from medical practice. Each text is accompanied by practical language exercises aimed at expanding vocabulary and building communicative competence in a medical context. Particular emphasis is placed on narrative medicine—an approach that encourages future doctors to listen to patients' personal stories, develop empathy, and foster humane relationships in the clinical setting. The textbook cultivates discourse competence, interpretive thinking, and communicative sensitivity among students. The content is tailored to the specific linguistic and communicative needs of future medical professionals and is intended for use in

university courses in Bulgarian as a second (foreign) language, with a focus on the development of communicative competence in medical environments.

The textbook is structured into two parts: *Part One* includes methodological units for exercises in Bulgarian for medical purposes, in which literary texts are integrated and grouped into three instructional modules: Development of communicative competences for empathetic communication with the patient; Development of communicative competences for ethical and deontological communication with the patient; Formation and enhancement of communicative competences for professional communication with the patient. Each methodological unit contains a topic, clearly defined objectives, a literary analysis of the selected text, concrete recommendations for organizing the learning process, and suggested approaches for implementing both the overall lesson structure and its individual components. *Part Two* presents a corpus of literary texts applicable to preparing students for clinical communication and aimed at humanizing medical verbal practice in a Bulgarian-speaking context. The textbook can be used both in courses in Bulgarian as a second (foreign) language and in language modules within other fields of study. It provides an opportunity for integrated language learning and for gaining insights into the essence of the medical profession through the lens of literature. This constitutes the original contribution of the textbook. *New methodological ideas are proposed and substantiated within a specific academic field, addressing both the field itself and its related issues.*

- *Articles and papers published in in peer-reviewed academic journals, indexed and abstracted in internationally recognized scientific databases. (G6)*

- **ВЪЛОВА, Т. (2022). Humanistic Aspects of Foreign Language Pedagogical Interaction at the Higher Medical School during a Pandemic.** *Pedagogika-Pedagogy*, Sofia: AzBuki, Volume 94, №4, 2022, pp. 485-500. ISSN: 0861-3982 (print), Web of Science, Q4, Ref. 2916 (G6.1)

The article addresses a current pedagogical issue concerning the development of humane interpersonal relationships among international students in the context of teaching Bulgarian for medical purposes during the COVID-19 pandemic and the associated social distancing. Emphasis is placed on various challenges and dimensions of academic communication with international medical students throughout the pandemic. The study proposes specific methodological ideas and instructional tasks implemented in the online learning environment, aimed at fostering humane behavioral patterns in the professional conduct of future healthcare specialists from abroad, as well as at cultivating ethical communication skills in healthcare settings. *New methodological approaches are proposed and substantiated within a particular academic field, addressing both the field itself and its related challenges.*

- **Valova, T. (2021). Deviation in mastering the word stress by medical students from other Slav countries and approaches to their overcoming.** *Foreign Language Teaching*, Sofia: Az Buki, Volume 48, Number 5, 2021, (pp 451-464). ISSN (print): 0205-1834, ISSN (online): 1314-8508, Web of Science, Ref. 249 (G6.2)

The author of the article interprets the results of a study conducted through surveys and observation, focusing on the deficiencies and errors in stress placement during oral reading by international students—native speakers of other Slavic languages—at the Medical University of Pleven. The study substantiates the need to incorporate precise and clearly formulated accentuation rules into the instructional process and proposes supplementary lexico-grammatical and phonological exercises to support this aim. *New methodological ideas are proposed and substantiated within a specific academic field, addressing both the field itself and its associated challenges.*

- **Valova, T. (2020). The World of Adults through the Eyes of a Growing Child – an Absurd, Imperfect, Changing World.** *Bulgarian Language and Literature*, 2020, Volume 4, pp. 357- 366; ISSN: 0323-9519, Web of Science, Ref. 596 (G6.3)

The article presents a linguistic and stylistic analysis of an excerpt from Elitza Gueorguieva's novel "Cosmonauts Are Just Passing Through," employed in the teaching of Bulgarian as a second language for medical purposes. The author's selection of the literary work is motivated by its relevance not only on a national level but also in terms of its universal human significance. *The article makes a valuable contribution in the context of selecting literary texts for the purposes of teaching Bulgarian as a second language to international medical students.*

- **Valova, T. (2019). Developing Sociolinguistic Competence in the Context of Blended Learning for Medical Purposes.** Foreign Language Teaching, 2019, Volume 3, pp. 263-274; ISSN: 0205-1834, Web of Science, Ref. 249 (G6.4)

The article interprets the results of a study conducted by the author, examining the opinions of international medical students regarding the properties of "frequency" and "coherence" in the comparisons. A correlation coefficient was established between their values before and after the integration of a corpus of literary texts in both print and digital formats. The focus is placed on the development of students' ability to appropriately use this linguistic figure within medical discourse. *The contribution of the study lies in the research findings shared, which highlight the pedagogical value of literary input for enhancing discourse competence in a professional context.*

Articles and papers published in non-refereed peer-reviewed journals or in edited collective volumes. (G7)

- **Valova, T. (2024). Teaching Bulgarian as a Second Language to Medical Students – Historical and Contemporary Perspectives.** Proceedings of the National Scientific Conference with International Participation "80 Years of the Union of Scientists in Bulgaria – In the Service of Society", October 4–6, 2024, "Frederic Joliot-Curie" International Youth Centre, St. St. Constantine and Helena Resort: papers / ed. by prof. D.Sc D. Petkova/ 2024; pp. 225-229; ISBN: 978-954-397-050-6

The article interprets issues related to the acquisition of Bulgarian as a second (foreign) language and traces, both historically and in contemporary terms, the processes of its emergence, development, and establishment as a mandatory discipline in the education of medical students who are speakers of other languages and bearers of different cultures. *The contribution of the article lies in this comprehensive examination of the topic.*

- **Valova, T. Literary Texts in the Communicative Organization of Bulgarian Language Instruction for Medical Students.** Jubilee Scientific Conference with International Participation "50 Years of Medical Education and Science in Pleven," November 1–3, 2024, Pleven: Proceedings/ Ed. by Prof. Dr. D. Dimitrov/ 2024; pp. 813-819; ISBN 978-954-756-346-9.

The paper emphasizes the role of literary texts in shaping communication skills among future medical professionals, enabling them to interact effectively with patients from diverse linguo-cultural, ethnic, and religious communities. It elucidates and substantiates the connections between the perception of various literary genres and the interpretation and production of medical texts. The study outlines the potential of an educational model that integrates instructional content and pedagogical approaches from both medicine and literature to foster communicative competence in a Bulgarian-speaking clinical environment. *New methodological ideas and their relevance to the specific scientific domain and its associated challenges are proposed and substantiated.*

- **Valova, T. The Dialogue between Medicine and Literature in the Context of Medical Humanities.** Jubilee Scientific Conference with International Participation "50 Years of Medical Education and Science in Pleven," November 1–3, 2024, Pleven: Proceedings/ Ed. by Prof. Dr. D. Dimitrov/2024; pp. 820-825; ISBN 978-954-756-346-9.

The report interprets medical humanities as an interdisciplinary field that integrates educational content from various humanistic disciplines – such as art, philosophy, history, and literature – into

medical education with the aim of developing professional skills that foster deeper understanding and more effective interaction between doctor and patient. The interdisciplinary methodology is comprehensively presented in a practice-oriented dimension, particularly in its integration into clinical practice, with the goal of cultivating trust-based and ethically grounded doctor–patient relationships. *This reflects the applied and contributory character of the report's content.*

The review **emphasizes a selection of scholarly publications that represent the original conceptual contributions of T. Valova.** However, it does not address scientific publications – articles and conference papers that were co-authored.

I accept the scientific, applied-scientific, and methodological contributions presented by T. Valova, which have been reflected in her publications.

The methodological concepts proposed in the publications represent an original authorial construct, developed and substantiated by the candidate on the basis of conducted research, and subsequently validated in practice.

The documents submitted as part of the procedure clearly demonstrate that the candidate for the academic position of *Professor* meets the required number of **citations**. According to the attached report and the reviewed databases – Scopus, Web of Science, and Google Scholar – a total of 13 citations in foreign sources and 2 in Bulgarian sources have been identified. The candidate's works have been cited in peer-reviewed monographs and collective scientific works (18 citations), as well as in articles or reviews in non-refereed but peer-reviewed journals by Bulgarian authors (4 citations). The citations are found in publications by authors who are not part of research teams in which the candidate has participated. The cited publications of the candidate have not been used in previous application procedures.

The reference attached to the documentation concerning the candidate's individual scientometric indicators and their compliance with the minimum national requirements demonstrates that **the quantitative criteria for occupying the academic position of Professor have been fulfilled.** In fact, in several of the criteria, the number of accumulated points significantly exceeds the minimum requirements. For example, the sum of the indicators in Group G (from 4 to 10) is 407.5, whereas the minimum requirement is 200 points. The sum of the indicators in Group D (from 11 to 13) is 200, with a minimum requirement of 100 points. The sum of the indicators in Group E (from 15 onwards) is 135, exceeding the minimum requirement of 100 points.

Assessment of the Candidate's Personal Contribution

The candidate's research and applied scientific work are distinguished by the depth and rigor of the conducted studies, the diversity of research interests, and the continuous development, refinement, and expansion of their ideas. These characteristics are evidence of scientific achievement and make a substantive contribution to the advancement of the academic field in which the candidate operates.

Through her scholarly publications, T. Valova contributes to the creation of new methodological concepts and the enrichment of existing ones concerning the teaching of Bulgarian as a foreign language. The authorial models presented in the publications are well-founded, tested in practice, and the results of their application have been thoroughly analyzed. It is in this context that the scientific, applied-scientific, and methodological contributions of the candidate's publications for the position of Professor are most clearly expressed.

4. Critical Remarks, Questions, and Recommendations

I have a specific question for the candidate for the position of *Professor*, Teodora Valova: How does she intend to further develop and build upon what she has achieved so far in the scientific field and the professional domain in which she works?

5. Personal Impressions

The publications of T. Valova testify to the depth and consistency of her research and teaching activities, to her conscientious and responsible approach to the issues she studies, to the breadth of her academic interests, and to her creativity.

CONCLUSION

Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria

The documents and materials submitted by Teodora Dimitrova Valova **meet all the requirements** of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for the Implementation of the ADASRB, and the relevant internal Regulations of MU – Pleven.

The applicant in the competition **has presented** a sufficient number of scientific publications that have not been previously used in procedures for occupying academic positions or for the acquisition of academic degrees. The candidate's scholarly work contains original scientific, applied, and methodological contributions, which have received international recognition, as part of them have been published in journals and academic collections issued by international academic publishers. Her theoretical studies demonstrate practical applicability, with some of them being directly oriented toward teaching activities. The candidate's scientific and pedagogical qualification in the professional field 1.3 Pedagogy of Language Education (Methodology of Teaching Bulgarian as a Foreign Language) **is beyond doubt**.

The results achieved by Teodora Dimitrova Valova in her teaching and research activities **fully comply** with the specific requirements of the Regulations of MU – Pleven for the implementation of the ADASRB.

After reviewing the materials and scholarly works submitted for the competition, analyzing their significance and the scientific, practical applicability, and methodological contributions they contain, and considering the depth, professionalism, and ethical standards demonstrated in the candidate's teaching and research work, I find it well-grounded to give my **positive evaluation** and to **recommend** to the Academic Committee to prepare a report-proposal to MU – Pleven for the appointment of **Teodora Dimitrova Valova** to the academic position of Professor at MU – Pleven in the field of Higher education: 1. Pedagogical Sciences, Professional Direction 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methodology of Teaching Bulgarian Language).

09.06. 2025 г.

Reviewer: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
(Prof. D.Sc Neli Ivanova)